ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ വിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ വിംശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
തയോസ്തദദ്ഭുതം കർമ ദാവാഗ്നേർമോക്ഷമാത്മനഃ।
ഗോപാഃ സ്ത്രീഭ്യഃ സമാചഖ്യുഃ പ്രലംബവധമേവ ച ॥ **1** ॥

ഗോപവൃദ്ധാശ്ച ഗോപ്യശ്ച തദുപാകർണ്യ വിസ്മിതാഃ।
മേനിരേ ദേവപ്രവരൗ കൃഷ്ണരാമൗ വ്രജം ഗതൗ ॥ **2** ॥

തതഃ പ്രാവർതത പ്രാവൃട് സർവസത്ത്വസമുദ്ഭവാ।
വിദ്യോതമാനപരിധിർവിസ്ഫൂർജിതനഭസ്തലാ ॥ **3** ॥

സാന്ദ്രനീലാംബുദൈർവ്യോമ സവിദ്യുത്സ്തനയിത്നുഭിഃ।
അസ്പഷ്ടജ്യോതിരാച്ഛന്നം ബ്രഹ്മേവ സഗുണം ബഭൗ ॥ **4** ॥

അഷ്ടൗ മാസാൻ നിപീതം യദ് ഭൂമ്യാശ്ചോദമയം വസു।
സ്വഗോഭിർമോക്തുമാരേഭേ പർജന്യഃ കാല ആഗതേ ॥ **5** ॥

തഡിത്വന്തോ മഹാമേഘാശ്ചണ്ഡശ്വസനവേപിതാഃ।
പ്രീണനം ജീവനം ഹ്യസ്യ മുമുചുഃ കരുണാ ഇവ ॥ **6** ॥

തപഃകൃശാ ദേവമീഢ്വാ ആസീദ് വർഷീയസീ മഹീ।
യഥൈവ കാമ്യതപസസ്തനുഃ സമ്പ്രാപ്യ തത്ഫലം ॥ **7** ॥

നിശാമുഖേഷു ഖദ്യോതാസ്തമസാ ഭാന്തി ന ഗ്രഹാഃ।
യഥാ പാപേന പാഖണ്ഡാ ന ഹി വേദാഃ കലൗ യുഗേ ॥ **8** ॥

ശ്രുത്വാ പർജന്യനിനദം മണ്ഡുകാ വ്യസൃജൻ ഗിരഃ।
തൂഷ്ണീം ശയാനാഃ പ്രാഗ് യദ്വദ് ബ്രാഹ്മണാ നിയമാത്യയേ ॥ **9** ॥

ആസന്നുത്പഥവാഹിൻയഃ ക്ഷുദ്രനദ്യോഽനുശുഷ്യതീഃ।
പുംസോ യഥാസ്വതന്ത്രസ്യ ദേഹദ്രവിണസമ്പദഃ ॥ **10** ॥

ഹരിതാ ഹരിഭിഃ ശഷ്പൈരിന്ദ്രഗോപൈശ്ച ലോഹിതാ।
ഉച്ഛിലീന്ധ്രകൃതച്ഛായാ നൃണാം ശ്രീരിവ ഭൂരഭൂത് ॥ **11** ॥

ക്ഷേത്രാണി സസ്യസമ്പദ്ഭിഃ കർഷകാണാം മുദം ദദുഃ।
ധനിനാമുപതാപം ച ദൈവാധീനമജാനതാം ॥ **12** ॥

ജലസ്ഥലൗകസഃ സർവേ നവവാരിനിഷേവയാ।
അബിഭ്രദ് രുചിരം രൂപം യഥാ ഹരിനിഷേവയാ ॥ **13** ॥

സരിദ്ഭിഃ സംഗതഃ സിന്ധുശ്ചുക്ഷുഭേ ശ്വസനോർമിമാൻ।
അപക്വയോഗിനശ്ചിത്തം കാമാക്തം ഗുണയുഗ് യഥാ ॥ **14** ॥

ഗിരയോ വർഷധാരാഭിർഹന്യമാനാ ന വിവ്യഥുഃ।
അഭിഭൂയമാനാ വ്യസനൈർയഥാധോക്ഷജചേതസഃ ॥ **15** ॥

മാർഗാ ബഭൂവുഃ സന്ദിഗ്ധാ -
സ്തൃണൈശ്ഛന്നാ ഹ്യസംസ്കൃതാഃ।
നാഭ്യസ്യമാനാഃ ശ്രുതയോ
ദ്വിജൈഃ കാലഹതാ ഇവ ॥ **16** ॥

ലോകബന്ധുഷു മേഘേഷു വിദ്യുതശ്ചലസൗഹൃദാഃ।
സ്ഥൈര്യം ന ചക്രുഃ കാമിന്യഃ പുരുഷേഷു ഗുണിഷ്വിവ ॥ **17** ॥

ധനുർവിയതി മാഹേന്ദ്രം നിർഗുണം ച ഗുണിൻയഭാത് ।
വ്യക്തേ ഗുണവ്യതികരേഽഗുണവാൻ പുരുഷോ യഥാ ॥ **18** ॥

ന രരാജോഡുപശ്ചരന്നഃ
സ്വജ്യോത്സ്നാരാജിതൈർഘനൈഃ ।
അഹംമത്യാ ഭാസിതയാ
സ്വഭാസാ പുരുഷോ യഥാ ॥ **19** ॥

മേഘാഗമോത്സവാ ഹൃഷ്ടാഃ പ്രത്യനന്ദംഛിഖണ്ഡിനഃ ।
ഗൃഹേഷു തപ്താ നിർവിണ്ണാ യഥാച്യുതജനാഗമേ ॥ **20** ॥

പീത്വാപഃ പാദപാഃ പദ്ഭിരാസന്നാനാത്മമൂർതയഃ ।
പ്രാക് ക്ഷാമാസ്തപസാ ശ്രാന്താ യഥാ കാമാനുസേവയാ ॥ **21** ॥

സരസ്സ്വശാന്തരോധസ്സു ൻയൂഷുരംഗാപി സാരസാഃ ।
ഗൃഹേഷ്വശാന്തകൃത്യേഷു ഗ്രാമ്യാ ഇവ ദുരാശയാഃ ॥ **22** ॥

ജലൗഘൈർനിരഭിദ്യന്ത സേതവോ വർഷതീശ്വരേ ।
പാഖണ്ഡിനാമസദ്വാദൈർവേദമാർഗാഃ കലൗ യഥാ ॥ **23** ॥

വ്യമുഞ്ചൻ വായുഭിർനുന്നാ ഭൂതേഭ്യോഽഥാമൃതം ഘനാഃ ।
യഥാഽഽശിഷോ വിശ്പതയഃ കാലേ കാലേ ദ്വിജേരിതാഃ ॥ **24** ॥

ഏവം വനം തദ് വർഷിഷ്ഠം പക്വഖർജൂരജംബുമത് ।
ഗോഗോപാലൈർവൃതോ രന്തും സബലഃ പ്രാവിശദ്ധരിഃ ॥ **25** ॥

ധേനവോ മന്ദഗാമിൻയ ഊധോഭാരേണ ഭൂയസാ ।
യയുർഭഗവതാഽഽഹൂതാ ദ്രുതം പ്രീത്യാ സ്നുതസ്തനീഃ ॥ **26** ॥

വനൗകസഃ പ്രമുദിതാ വനരാജീർമധുച്യുതഃ ।
ജലധാരാ ഗിരേർനാദാദാസന്നാ ദദൃശേ ഗുഹാഃ ॥ **27** ॥

ക്വചിദ് വനസ്പതിക്രോഡേ ഗുഹായാം ചാഭിവർഷതി।
നിർവിശ്യ ഭഗവാൻ രേമേ കന്ദമൂലഫലാശനഃ ॥ **28** ॥

ദധ്യോദനം സമാനീതം ശിലായാം സലിലാന്തികേ।
സംഭോജനീയൈർബുഭുജേ ഗോപൈഃ സങ്കർഷണാൻവിതഃ ॥ **29** ॥

ശാദ്വലോപരി സംവിശ്യ ചർവതോ മീലിതേക്ഷണാൻ।
തൃപ്താൻ വൃഷാൻ വത്സതരാൻ ഗാശ്ച സ്വോധോഭരശ്രമാഃ ॥ **30** ॥

പ്രാവൃട്ശ്രിയം ച താം വീക്ഷ്യ സർവഭൂതമുദാവഹാം।
ഭഗവാൻ പൂജയാഞ്ചക്രേ ആത്മശക്ത്യുപബൃംഹിതാം ॥ **31** ॥

ഏവം നിവസതോസ്തസ്മിൻ രാമകേശവയോർവ്രജേ।
ശരത് സമഭവദ് വ്യഭ്രാ സ്വച്ഛാംബ്വപരുഷാനിലാ ॥ **32** ॥

ശരദാ നീരജോത്പത്ത്യാ നീരാണി പ്രകൃതിം യയുഃ।
ഭ്രഷ്ടാനാമിവ ചേതാംസി പുനർയോഗനിഷേവയാ ॥ **33** ॥

വ്യോമ്നോഽബ്ദം ഭൂതശാബല്യം ഭുവഃ പങ്കമപാം മലം।
ശരജ്ജഹാരാശ്രമിണാം കൃഷ്ണേ ഭക്തിർയഥാശുഭം ॥ **34** ॥

സർവസ്വം ജലദാ ഹിത്വാ
വിരേജുഃ ശുഭ്രവർചസഃ।
യഥാ ത്യക്തൈഷണാഃ ശാന്താ
മുനയോ മുക്തകിൽബിഷാഃ ॥ **35** ॥

ഗിരയോ മുമുചുസ്തോയം ക്വചിന്ന മുമുചുഃ ശിവം।
യഥാ ജ്ഞാനാമൃതം കാലേ ജ്ഞാനിനോ ദദതേ ന വാ ॥ **36** ॥

നൈവാവിദൻ ക്ഷീയമാണം ജലം ഗാധജലേചരാഃ।
യഥാഽഽയുരൻവഹം ക്ഷയ്യം നരാ മൂഢാഃ കുടുംബിനഃ ॥ **37** ॥

ഗാധവാരിചരാസ്താപമവിന്ദംഛരദർകജം ।
യഥാ ദരിദ്രഃ കൃപണഃ കുടുംബ്യവിജിതേന്ദ്രിയഃ ॥ **38** ॥

ശനൈഃ ശനൈർജഹുഃ പങ്കം സ്ഥലാൻയാമം ച വീരുധഃ ।
യഥാഹമ്മമതാം ധീരാഃ ശരീരാദിഷ്വനാത്മസു ॥ **39** ॥

നിശ്ചലാംബുരഭൂത്തൂഷ്ണീം സമുദ്രഃ ശരദാഗമേ ।
ആത്മന്യുപരതേ സമ്യങ്മുനിർവ്യുപരതാഗമഃ ॥ **40** ॥

കേദാരേഭ്യസ്ത്വപോഽഗൃഹ്ണൻ കർഷകാ ദൃഢസേതുഭിഃ ।
യഥാ പ്രാണൈഃ സ്രവജ്ജ്ഞാനം തന്നിരോധേന യോഗിനഃ ॥ **41** ॥

ശരദർകാംശുജാംസ്താപാൻ ഭൂതാനാമുഡുപോഽഹരത് ।
ദേഹാഭിമാനജം ബോധോ മുകുന്ദോ വ്രജയോഷിതാം ॥ **42** ॥

ഖമശോഭത നിർമേഘം ശരദ്വിമലതാരകം ।
സത്ത്വയുക്തം യഥാ ചിത്തം ശബ്ദബ്രഹ്മാർഥദർശനം ॥ **43** ॥

അഖണ്ഡമണ്ഡലോ വ്യോമ്നി രരാജോഡുഗണൈഃ ശശീ ।
യഥാ യദുപതിഃ കൃഷ്ണോ വൃഷ്ണിചക്രാവൃതോ ഭുവി ॥ **44** ॥

ആശ്ലിഷ്യ സമശീതോഷ്ണം പ്രസൂനവനമാരുതം ।
ജനാസ്താപം ജഹുർഗോപ്യോ ന കൃഷ്ണഹൃതചേതസഃ ॥ **45** ॥

ഗാവോ മൃഗാഃ ഖഗാ നാർയഃ പുഷ്പിണ്യഃ ശരദാഭവൻ ।
അൻവീയമാനാഃ സ്വവൃഷൈഃ ഫലൈരീശക്രിയാ ഇവ ॥ **46** ॥

ഉദഹൃഷ്യൻ വാരിജാനി സൂർയോത്ഥാനേ കുമുദ് വിനാ ।
രാജ്ഞാ തു നിർഭയാ ലോകാ യഥാ ദസ്യൂൻ വിനാ നൃപ ॥ **47** ॥

പുരഗ്രാമേഷ്വാഗ്രയണൈരിന്ദ്രിയൈശ്ച മഹോത്സവൈഃ ।
ബഭൗ ഭൂഃ പക്വസസ്യാഢ്യാ കലാഭ്യാം നിതരാം ഹരേഃ ॥ **48** ॥

വണിങ്മുനിന്യപസ്നാതാ നിർഗമ്യാർഥാൻ പ്രപേദിരേ।
വർഷരുദ്ധാ യഥാ സിദ്ധാഃ സ്വപിണ്ഡാൻ കാല ആഗതേ ॥ **49** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ പ്രാവൃട്ശരദ്വർണനം നാമ വിംശോഽധ്യായഃ ॥